

Kultur- og likestillingsdepartementet

Oslo, 18. november 2022

HØRING – FORSLAG TIL LOV OM OMSETNING AV BØKER (BOKLOVEN)

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev brev av 18. august 2022.

Coop i Norge («Coop») er en stor aktør i norsk handel. Coop er eid av over 2 millioner forbrukere som gjennom sine ca. 60 samvirkelag eier over 1200 butikker over hele landet. Store deler av overskuddet i Coop – i fjor over 1 milliard kroner – betales tilbake til eierne. Coop har virksomhet innenfor flere sektorer i tillegg til dagligvare, herunder sport og fritid, hjem, bolig, underholdning og byggevarer.

Inkludert i Coops virksomhet er også en betydelig omsetning av bøker. Coop selger bøker i hele Norge gjennom sitt omfattende butikknett. Som største aktør i det som ofte omtales som «massemarkedet», er Coop en attraktiv forhandler og samarbeidspartner for forlagene gjennom distributøren Bladcentralen AS. Coop har også etablert en egen strømmetjeneste på nett; coopstory.

Coop ønsker å tilby gode bøker til sine kunder uavhengig av geografisk bosted, både fysisk og digitalt, og til attraktive priser. Coops målsetting er å fremme leselyst for alle aldersgrupper. Med rullerende sortiment gjennom året klarer Coop, selv på begrenset plass, å vise fram et bredt sortiment til kundene, tilpasset sesong, anledninger og årstider. Coop tilbyr også medlemskupp på bøker. Dette innebærer en mulighet til å nå meget bredt ut med attraktive titler til gode priser. På populære titler kan Coop alene stå for opp mot 30% av totalsalget i Norge. Coop er dermed en viktig bidragsyter både til en sunn økonomi for forlag og forfattere samt geografisk spredning av bøker som overgår den tradisjonelle bokhandlerbransjen i Norge.

Som en ikke ubetydelig aktør i bokmarkedet, har Coop over tid gjort seg erfaringer av betydning for forslaget til ny boklov. Coop ville derfor forventet å være på listen over høringsinstanser. På vegne av Coops over 2 millioner medeiere ønsker Coops fellesorganisasjon, Coop Norge SA, likevel å bidra med en egen høringsuttalelse.

2. Coops synspunkter på forslag til ny boklov

Overordnet ser Coop med stor skepsis på departementets forslag. Bokbransjen er i dag konsentrert og preget av aktører med kapitalsterke eiere. Forlagene forhandler og inngår avtaler med forfatterne, de har kontroll med trykkingen og grossistene som distribuerer bøker, og i tillegg eier de en svært stor del av forhandlernettet. Noen få, sterke aktører er til stede på alle ledd i verdikjeden, noe som i seg selv kan være utfordrende for konkurransen. Dagens reguleringer gjennom Bokavtalen gjør at disse virksomhetene, og bransjen generelt, i stor grad er skjermet fra ordinære konkurransemekanismer. Coop er én av få som ikke har bindinger, men de faktiske og regulatoriske forholdene i bransjen legger klare begrensninger på Coops mulighet til å være en reell utfordrer.

Coop Norge SA Hovedkontor

Postboks 21 Haugenstua, N-0915 Oslo – Norge
Besøksadresse: Østre Aker vei 264, 0977 Oslo
Telefon +47 22 89 95 95 – Bankgiro 9373.05.01232
www.coop.no

Slik Coop vurderer det innebærer departementets lovforslag at de få mulighetene til å skape konkurranse, herunder å tilby bøker til lavere pris, som pr. i dag eksisterer i bokbransjen, i praksis elimineres. Selv om det er positivt at fastprisperioden nå settes med utgangspunkt i første utgivelse av en tittel, og at det dermed ikke løper ny fastprisperiode for nye formater, går de øvrige forslagene i klart negativ retning fra et konkurranseperspektiv. Eksempelvis vil den foreslåtte utvidelsen av lovens virkeområde gjøre at det ikke lenger kun er forlagene omfattet av Bokavtalen som pålegges å sette fast videresalgspris. En utvidelse av fastprisperioden vil videre i betydelig grad bidra til opprettholdelse av et høyt prisnivå, også om den «bare» utvides til det minst inngripende tiltaket med 12 måneders rullerende fastpris. Det samme gjelder forslaget om å fjerne den generelle adgangen til å gi rabatt på inntil 12,5 %, som Coop historisk ofte har benyttet.

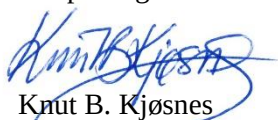
Coop er bekymret for hva en ny boklov vil gjøre med forbrukernes tilgang til bøker til en overkommelig pris, og ikke minst hvordan dette igjen vil redusere muligheten til å utvikle leseglede. Dette gjelder særlig for bøker til barn. Coop ser også med bekymring på at lovforslaget kan føre til at innovasjonstakten i markedet går ned. I stedet for at etterspørselen fra forbrukerne initierer nye metoder og mekanismer for produksjon og omsetning av bøker, vil boklovens rammer legge begrensninger. Coop kan ikke se at utviklingen av strømmetjenester i Norge i seg selv er et argument for at innovasjonen fungerer i et marked med begrenset konkurranse.

Departementet argumenterer gjennomgående med at forslaget til ny boklov vil være positivt for bredde, mangfold og kvalitet. Coop er imidlertid ikke enig i at bredde, mangfold og kvalitet kun kan oppnås gjennom et forslag som i praksis struper konkurranse på pris. Begrunnelsen som legges frem for at de foreslåtte reguleringene faktisk vil bidra til oppnå disse målene, er dessuten ikke overbevisende. Erfaringer fra våre naboland gir ingen god dokumentasjon på at økt priskonkurranse går på bekostning av mangfold. Det er heller ikke godt nok underbygd at fastpris og øvrige reguleringer i seg selv vil øke bredde og kvalitet. Økte inntekter fra bestselgere i fastpris *kan* brukes til å finansiere smalere utgivelser eller på annen måte øke mangfold, men dette er ingen nødvendig konsekvens. Om det ikke ellers er en kommersielt god løsning, er det liten grunn til å tro at forlagene vil kryssubsidiere på denne måten. Coop mener derfor at målsettingen om bredde, mangfold og kvalitet burde vært hensyntatt ved andre og langt mer treffsikre virkemidler enn generelt å unnta en hel bransje fra konkurranse.

Coop er selv en forhandler som i prinsippet nyter godt av både den eksisterende beskyttelsen bransjen har og den foreslåtte, utvide beskyttelsen som vil følge av bokloven. Coop er imidlertid opptatt av interessene til våre medeiere; forbrukerne. At utvalget av bøker er bredt, er en mager trøst om boken i utgangspunktet er for dyr. Det er mulig en boklov vil bidra til like priser og likt utvalg på bøker i hele landet. Men prisen som forbrukerne vil måtte betale, er bokstavelig talt høy. Og det er de etablerte aktørene i bokbransjen, og ikke forbrukerne, som vil tjene på det.

Med vennlig hilsen

Coop Norge SA

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Knut B. Kjosnes".

Knut B. Kjosnes
Juridisk direktør